

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

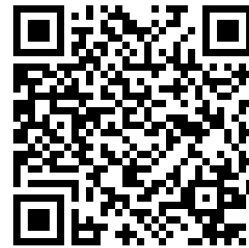
Державний обліковий номер: 0826U000890

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-04-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Котелевська Яна Віталіївна

2. Yana Kotelevska

Кваліфікація: 051

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Економіка

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12778

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.52, 06.01.01

Тема дисертації:

1. Формування та розвиток інститутів децентралізації економічної влади в Україні на сучасному етапі трансформаційних зрушень
2. Formation and Development of Institutions of Economic Power Decentralization in Ukraine at the Present Stage of Transformational Shifts

Реферат:

1. В дисертації здійснено теоретичне обґрунтування, методичний супровід та практичне забезпечення процесів формування і розвитку інститутів децентралізації економічної влади в Україні на сучасному етапі трансформаційних зрушень. Визначено концептуальні положення щодо інституціоналізації та зміцнення децентралізованої моделі управління економічними процесами, що сприятиме підвищенню ефективності функціонування економіки, посиленню фінансової автономії територіальних громад і забезпеченню їх сталого економічного розвитку. У першому розділі дисертаційної роботи проаналізовано сутність та складові економічної влади, визначено концептуальні підходи до її інституціоналізації та децентралізації, узагальнено світовий і вітчизняний досвід запровадження моделей децентралізації. Визначено суть дефініції «економічна влада», що є багатовимірною категорією, проявляється через здатність впливати на розподіл ресурсів, формування економічних стимулів, забезпечення умов для економічного зростання, реалізується через

систему інститутів різних рівнів, які спрямовують рух ресурсів, визначають правила їх використання та формують траєкторії соціально-економічного розвитку. Досліджено механізм децентралізації економічної влади у країнах ЄС та здійснено оцінку результатів його імплементації в українську економічну систему в контексті розвитку інституційної інфраструктури й регіональної специфіки. Доведено, що децентралізація економічної влади в Україні стала ключовою реформою, результатом якої є формування і розвиток інститутів децентралізації економічної влади, зміцнення інститутів місцевого самоврядування, а також посилення довіри громадян до органів влади. Децентралізація виступає ключовим чинником трансформаційних зрушень, що охоплюють як структурні зміни в регіональній економіці, так і інституційну модернізацію системи управління на місцях, передбачає передачу частини економічних і соціальних функцій від держави до органів місцевого самоврядування, бізнесу та громадських організацій, посилює конкуренцію між регіонами за інвестиції, оскільки делеговані повноваження дозволяють формувати власні податкові умови та процедури адміністрування, що створює широкі можливості для забезпечення збалансованого економічного розвитку регіонів країни. Українська модель децентралізації поєднує риси світових підходів, але має унікальність завдяки одночасному реформуванню місцевого самоврядування, адміністративно-територіального устрою та регіональної економіки. Визначено, що в умовах війни інститути децентралізації економічної влади зберегли стійкість територіальних економік через оперативний перерозподіл ресурсів, чим забезпечили виконання базових економічних функцій та фінансову спроможність громад. Це засвідчило їхню визначальну роль у мінімізації економічних втрат та формуванні передумов для подальшого відновлення й стабілізації економіки. У другому розділі дисертації узагальнено зарубіжний досвід децентралізації економічної влади (Данія, Німеччина, Франція, Латвія, Польща), який підтвердив визначальну роль нормативно-правової бази, фінансової спроможності та інституційної стійкості місцевих економічних інститутів у забезпеченні результативності реформ. Обґрунтовано, що український механізм децентралізації економічної влади має ґрунтуватися на інтеграції економічних, правових, фінансових та організаційних інструментів із урахуванням європейських моделей та адаптації до трансформаційних викликів і воєнних умов. Доведено, що формування об'єднаних територіальних громад стало практичною основою для передачі економічних ресурсів і повноважень на місцевий рівень, що забезпечило зростання фінансової самостійності громад, підвищення ефективності використання місцевих активів та створення економічних передумов для стимулювання розвитку регіональної економіки. Водночас повномасштабне вторгнення суттєво модифікувало процес децентралізації, посиливши централізоване управління та загостривши диспропорції між економіками тилкових і прифронтових територіальних громад. Проведено оцінювання результативності реформи децентралізації економічної влади на регіональному рівні із застосуванням системи індикаторів ефективності фінансової децентралізації, що виступає ключовим інструментом забезпечення економічної самодостатності та фінансової незалежності територіальних громад і регіонів. Запропонована система показників (Кдв, Кдд, Кпд, Іфа, Кфз, Ібс) дала змогу здійснити комплексний аналіз процесів децентралізації в умовах обмеженого доступу до даних та виявити відносну стійкість індексів фінансової автономії й бюджетної самодостатності навіть у кризових умовах. Встановлено, що фінансова децентралізація супроводжувалася формуванням нових та розвитком існуючих інститутів економічної влади, що забезпечило інституційне закріплення трансформаційних процесів. Таким чином, фінансова децентралізація постає не лише як механізм перерозподілу коштів, але й як драйвер інституціоналізації.

2. The dissertation provides theoretical substantiation, methodological support and practical justification of the processes of formation and development of the institutions of economic power decentralization in Ukraine at the current stage of transformational shifts. Conceptual provisions regarding the institutionalization and strengthening of a decentralized model of economic governance are defined, which contributes to increasing the efficiency of the national economy, strengthening the financial autonomy of territorial communities and ensuring their sustainable economic development. The first chapter of the dissertation analyzes the essence and components of economic power, identifies conceptual approaches to its institutionalization and decentralization, and generalizes international and domestic experience in implementing decentralization models. The definition of «economic power» is substantiated as a multidimensional category manifested through the ability to influence the

allocation of resources, the formation of economic incentives and the creation of conditions for economic growth. It is implemented through a system of institutions at different levels that direct resource flows, determine the rules of their use and shape the trajectories of socio-economic development. The mechanism of economic power decentralization in EU countries is studied and the results of its implementation in the Ukrainian economic system are assessed in the context of institutional infrastructure development and regional specificity. It is proved that the decentralization of economic power in Ukraine has become a key reform that resulted in the formation and development of the institutions of economic power decentralization, strengthening of local self-government institutions and increasing citizens' trust in public authorities. Decentralization acts as a key factor of transformational shifts covering both structural changes in the regional economy and institutional modernization of the local governance system. It involves the transfer of a number of economic and social functions from the state to local self-government bodies, businesses and public organizations. This process intensifies interregional competition for investments, as delegated powers allow local authorities to shape their own tax conditions and administrative procedures, creating opportunities for balanced economic development of the country's regions. The Ukrainian model of decentralization combines features of global approaches but is unique due to the simultaneous reform of local self-government, administrative-territorial structure and regional economy. It has been determined that under wartime conditions the institutions of economic power decentralization have maintained the resilience of territorial economies through the prompt redistribution of resources, thereby ensuring the performance of basic economic functions and the financial capacity of communities. This confirms their crucial role in minimizing economic losses and forming the prerequisites for further economic recovery and stabilization. The second chapter summarizes the international experience of economic power decentralization (Denmark, Germany, France, Latvia, Poland), which confirms the decisive role of the regulatory framework, financial capacity and institutional stability of local economic institutions in ensuring the effectiveness of reforms. It is substantiated that the Ukrainian mechanism of economic power decentralization should be based on the integration of economic, legal, financial and organizational instruments, taking into account European models and adapting them to transformational challenges and wartime conditions. It is proved that the formation of amalgamated territorial communities became the practical basis for transferring economic resources and powers to the local level, which ensured an increase in the financial independence of communities, improved the efficiency of local asset management and created economic prerequisites for stimulating regional economic development. At the same time, the full-scale invasion significantly modified the decentralization process by strengthening centralized governance and deepening disparities between the economies of rear and frontline territorial communities. An assessment of the effectiveness of the economic power decentralization reform at the regional level was carried out using a system of indicators of financial decentralization efficiency, which acts as a key instrument for ensuring the economic self-sufficiency and financial independence of territorial communities and regions. The proposed system of indicators (Kdv, Kdd, Kpd, Ifa, Kfz, Ibs) made it possible to conduct a comprehensive analysis of decentralization processes under conditions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Котелевська Я. В. Формування інститутів децентралізації економічної влади / О. В. Горняк, Я. В. Котелевська // Вісник Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Економіка. – 2023. –

Т. 28, вип. 3(97). – С. 6–10.

- Котелевська Я. В. Моделі децентралізації економічної влади: світовий та вітчизняний досвід / Я. В. Котелевська // Наукові перспективи. Серії : Державне управління ; Економіка ; Право ; Медицина ; Педагогіка ; Психологія. – 2024. – Вип. 5(47). – С. 792–803.
- Kotelevska Y. V. European integration as a strategic instrument for comprehensive crisis management of economic development and public policy in Ukraine / Y. V. Mykhailova, P. P. Nesenenko, Y. V. Kotelevska // Scientific Innovations and Advanced Technologies. Series : Management and Administration ; Law ; Economics ; Psychology ; Pedagogy. – 2025. – Iss. 7(47). – P. 538–547.
- Котелевська Я. В. Оцінка ефективності реалізації реформи децентралізації в Україні / Я. В. Котелевська // Економіка та суспільство. – 2025. – Вип. 77
- Котелевська Я. В. Соціальне підприємництво як чинник сталого розвитку територіальних громад / Я. В. Котелевська // Сталий розвиток економіки. – 2025. – Вип. 4(55). – С. 515–522.
- Котелевська Я. Економіко-математичне моделювання ефектів децентралізації економічної влади / Я. В. Котелевська // Економічний простір : зб. наук. пр. – Дніпро : УДУНТ, 2025. – № 206. – С. 104–109.
- Котелевська Я. В. Цифровізація як фактор економічної автономії громад у процесі децентралізації / Я. В. Котелевська // Цифрова трансформація економіки України шляхом інтеграції європейського досвіду в умовах війни та повоєнного відновлення [Digital transformation of Ukraine's economy by integrating European experience in the context of war and post-war recovery] : кол. монографія / за ред. А. В. Черепи, І. М. Дашка, Ю. О. Огренича, О. Х. Черепи, В. М. Гельмана. – Рига, Латвія : Baltija Publishing, 2025. – Розд. 2.3. – С. 185–197.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U101894 01180007174

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горняк Ольга Василівна

2. Olga Gorniak

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4954-8101

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прушківська Емілія Василівна
2. Emiliia Prushkivska

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4227-8305

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Алексеєнко Людмила Михайлівна
2. Lyudmyla Alekseyenko

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8256-558

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крючкова Наталія Михайлівна
2. Nataliia Kriuchkova

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3790-4399

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чуркіна Ірина Євгеніївна

2. Iryna Churkina

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-3922-6648

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ломачинська Ірина Анатоліївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ломачинська Ірина Анатоліївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лукашук Світлана Борисівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна